

Дем'янчук Ігор Яковлевич

*аспірант Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президенті України*

ORCID: 0000-0002-9526-525X

e-mail: igordemyanchuk@gmail.com

ОПОВІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ВЕЛИКИХ МІСТ ПРО ЗАГРОЗУ АБО ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ

Розглянуто норми законодавства про виконання органами місцевого самоврядування завдань щодо оповіщення населення великих міст. Проаналізовано стан експлуатації та модернізації місцевих систем централізованого оповіщення. Надано рекомендації щодо удосконалення механізмів управління системами.

Ключові слова: цивільний захист; велике місто; органи місцевого самоврядування; система оповіщення населення.

Постановка проблеми. Оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасне та достовірне інформування про фактичну ситуацію і вжиті заходи, відповідно до Кодексу цивільного захисту України, є одним із основних завдань цивільного захисту. Із часів виникнення перших підрозділів місцевої протиповітряної оборони завдання щодо оповіщення та доведення відповідної інформації до населення покладалися на органи управління, що були створені в республіках, областях та містах колишнього СРСР, та підприємства зв'язку. Існуючі системи оповіщення населення великих міст впроваджувались у період існування планової економіки, адміністративно-командної системи державного управління та централізації влади, і були складовими республіканських та обласних систем.

Глибинні зміни самої суті процесів захисту населення, перехід від мілітаристського поняття “цивільна оборона” до гуманного “цивільний захист”, відмова від надмірної централізації призвели до деградації принципів побудови радянських систем централізованого оповіщення населення.

Незважаючи на те, що “системи централізованого оповіщення перебувають у працездатному стані та готові до використання за призначенням в мирний час та особливий період” [1], “на даний час система оповіщення не відповідає сучасним вимогам. Структура існуючої системи оповіщення не враховує: змін структури центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; нової структури системи цивільного захисту; структури сил реагування на надзвичайні ситуації та їх правового статусу; законодавчих та інших нормативно-правових актів у відповідній сфері; економічно-правових відносин між суб'єктами, що залучаються до оповіщення

про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (форми власності новоутворених суб'єктів)” [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Роботу систем оповіщення населення досліджують науковці різних напрямків. Зокрема: С. Білоусов розглядає питання удосконалення технічних рішень [3] та функціональну структуру регіональних систем оповіщення [4]; І. Кочін та інші дають рекомендації щодо удосконалення роботи систем оповіщення загалом [5]; С. Палагута наводить приклади функціонування систем оповіщення у країнах блоку НАТО [6]; В. Положешний аналізує законодавчу базу та пропонує технічні рішення на базі сучасного обладнання [7]. Державною службою України з надзвичайних ситуацій проводиться щорічний аналіз роботи існуючих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій. Проте реалізація повноважень органів влади великих міст, мегаполісів, промислових агломерацій із оповіщення населення в доступній літературі висвітлена недостатньо.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Кодексом цивільного захисту населення передбачено, що органи місцевого самоврядування повинні виконувати повноваження щодо створення та підтримання у постійній готовності місцевої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, здійснення її модернізації та забезпечення функціонування, забезпечення оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій [8]. На сьогодні місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення як складові відповідних територіальних систем перебувають у занедбаному стані, відповідні повноваження органів управління цивільного захисту великих міст з оповіщення та інформування населення виконуються з низькою ефективністю.

Виклад основного матеріалу. Протягом історії існування людства засоби оповіщення постійно змінювались, ускладнювались, удосконалювались, пройшовши шлях від великих вогнищ на пагорбах, духових інструментів, барабанів та церковних дзвонів до найсучасніших приладів, які можуть миттєво сформулювати та передати будь-яку інформацію, як групі людей, так і індивідуально. При цьому мета оповіщення та інформування залишається незмінною: попередження про стихійні лиха, великі пожежі, спалахи захворювань, загрозу нападу, тобто явища, що можуть призвести до жертв та травмування серед людей, нанесення збитків особистому майну та економіці адміністративно-територіальних одиниць.

Нині “автоматизована система централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій – це сукупність організаційно і технічно поєднаних програмних і технічних засобів, телекомунікаційних мереж, телемереж та інших засобів оброблення та передачі (відображення) інформації, що призначені для своєчасного доведення сигналів та інформації з питань цивільного захисту до органів виконавчої влади, органів місцевого

самоврядування, органів управління і сил цивільного захисту, підприємств, установ, організацій та населення” [9].

Нормативно-правове забезпечення процесу створення та експлуатації систем централізованого оповіщення на сьогодні складається з низки актів Кабінету Міністрів та Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Серед них: Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв’язку у сфері цивільного захисту” № 733 від 27.09.2017 р.; Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій” № 43-р від 31.01.2018 р.; Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій “Про затвердження Рекомендацій щодо проектування та розрахунку зони впевненого приймання звукового сигналу про небезпеку “УВАГА ВСІМ!” № 438 від 26.07.2018 р.; Наказ Міністерства внутрішніх справ України “Про затвердження Інструкції щодо практик чи процедур проектування, дослідження, введення в експлуатацію, експлуатації та технічного обслуговування (супроводження) автоматизованих систем централізованого оповіщення” № 93 від 08.02.2019 р.

Для організації та здійснення заходів щодо забезпечення стійкого функціонування технічних засобів місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення у кожному великому місті у складі ланок територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту функціонують міські спеціалізовані служби зв’язку та оповіщення.

Розглянемо стан виконання повноважень із централізованого оповіщення населення у 10 найбільших обласних центрах України (окрім м. Києва), які розглянемо нижче.

1. Харків. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є департамент із взаємодії з правоохоронними органами та цивільного захисту Харківської міської ради.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради № 749 від 02.11.2016 р. створено службу зв’язку та оповіщення цивільного захисту. Орган управління служби: управління телекомунікацій та зв’язку Департаменту інфраструктури Харківської міської ради. База створення служби: інформаційно-диспетчерська служба “1562”, Харківська філія ПАТ “Укртелеком”, місцеві структури операторів і провайдерів телекомунікацій (місцеві (регіональні) засоби радіо та телебачення, періодичні друковані видання, мобільні оператори зв’язку, рекламні компанії і організації), незалежно від форм власності та підпорядкування, відповідно до укладених угод на виконання завдань цивільного захисту.

Заходи з удосконалення роботи міської системи оповіщення виконуються згідно з Комплексною програмою розвитку цивільного захисту та підвищення рівня публічної безпеки у місті Харкові на 2018 – 2022 рр. [10].

2. Одеса. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради.

Наказом начальника цивільного захисту міста – міського голови “Про створення міських спеціалізованих служб цивільного захисту” № 44 від 25.12.2014 р. створено службу оповіщення та зв’язку цивільного захисту та затверджено положення про неї. Орган управління служби: департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради. База створення служби: Міський центр телекомунікаційних послуг № 614 Одеської філії ПАТ “Укртелеком”.

Побудова та налагодження місцевої системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з Міською комплексною програмою зміцнення законності, безпеки та порядку на території міста Одеси “Безпечне місто Одеса” на 2017 – 2019 рр. [11].

3. Дніпро. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є департамент громадського порядку і цивільного захисту Дніпровської міської ради.

Рішенням Дніпровської міської ради “Про міські спеціалізовані служби цивільного захисту” № 39/32 від 23.05.2018 р. створено міську спеціалізовану службу цивільного захисту зв’язку і оповіщення. Орган управління: департамент громадського порядку і цивільного захисту Дніпровської міської ради. Склад міської спеціалізованої служби цивільного захисту: Департамент громадського порядку і цивільного захисту Дніпровської міської ради, Комунальне підприємство “Муніципальна варта” Дніпровської міської ради, районні у місті ради, Товариство з обмеженою відповідальністю “Науково-виробниче підприємство ОЗОН С”, Дніпровська філія Публічного акціонерного товариства “Укртелеком”.

Заходи з удосконалення системи оповіщення проводяться згідно з Програмою “Безпечне місто” на 2016 – 2020 рр. [12].

4. Запоріжжя. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Запорізької міської ради.

Рішенням виконавчого комітету Запорізької міської ради № 797/1 від 19.12.2016 р. затверджено Перелік територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту місцевого рівня та Типове положення про спеціалізовані служби цивільного захисту. Спеціалізована служба зв’язку і оповіщення створюється на базі органу управління – Міського телекомунікаційного центру № 532 Запорізької філії ПАТ “Укртелеком”.

Модернізація міської системи централізованого оповіщення проводиться відповідно до обласної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного типу на 2018 – 2022 рр. [13].

5. Львів. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Львівської міської ради.

Спеціалізована служба зв'язку і оповіщення цивільного захисту Львівської міської ланки територіальної підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту Львівської області була утворена Розпорядженням Львівського міського голови № 562 від 29.12.2015 р. Органом управління служби є відділ телекомунікацій управління транспорту та зв'язку департаменту житлового господарства та інфраструктури. База створення – Міський центр телекомунікацій № 134 Львівської філії ПАТ “Укртелеком”.

Програма вдосконалення і розвитку територіальної (місцевої) системи централізованого оповіщення цивільного захисту у м. Львові на 2019 – 2022 рр. повністю направлена на модернізацію місцевої системи оповіщення цивільного захисту [14].

6. Миколаїв. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Миколаївської міської ради.

Спеціалізована служба оповіщення та зв'язку утворена Розпорядженням Миколаївського міського голови № 358р від 23.12.2016 р. Орган управління службою: управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Миколаївської міської ради. До складу служби належать: Комбінований центр телекомунікацій №624 Миколаївської філії ПАТ “Укртелеком”, служба оперативного реагування ММР “1588”, відділ громадських зв'язків Миколаївської міської ради, телерадіомовні компанії, оператори радіомовних компаній.

Утримання та реконструкція (модернізація) міської системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій керівного складу та населення міста проводиться згідно з міською цільовою соціальною програмою забезпечення цивільного захисту м. Миколаєва на 2017 – 2019 рр. [15].

7. Вінниця. Відділ з питань надзвичайних ситуацій, мобілізаційної і оборонної роботи та режиму секретності є органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Згідно з Переліком міських спеціалізованих служб цивільного захисту Вінницької міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженим Рішенням виконавчого комітету міської ради № 249 від 11.02.2016 р., органом управління спеціалізованої служби зв'язку і оповіщення цивільного захисту є відділ оперативного реагування “Цілодобова варта” міської ради. До складу служби належать: відділ технічного забезпечення та зв'язку департаменту інформаційних технологій міської ради, відділ транспорту та зв'язку департаменту енергетики, транспорту та зв'язку міської ради, структурний підрозділ територіального органу управління ГУ ДСНС України у Вінницькій області, МКП “Інформаційно-телевізійне агентство “ВІТА””.

Модернізація централізованої системи оповіщення населення міста Вінниця здійснюється відповідно до Програми економічного і соціального розвитку Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 р. [16].

8. Херсон. Відділ із питань цивільного захисту міста Херсона Херсонської міської ради є органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Згідно з Розпорядженням міського голови № 89 від 24.04.2019 р., у складі територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту Херсонської міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Херсонської області функціонує спеціалізована служба зв'язку і оповіщення, органом управління якої є відділ із питань цивільного захисту міста Херсона Херсонської міської ради. До складу служби належать комбінований центр телекомунікацій № 632 м. Херсона Херсонської філії ПАТ “Укртелеком”, філія ПАТ “Національна суспільна телерадіокомпанія України”, “Херсонська регіональна дирекція “Скіфія””, відділ громадських зв'язків міської ради.

Створення сучасної міської централізованої системи оповіщення населення, органів управління, сил цивільного захисту, суб'єктів господарювання міста про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та її цілодобова експлуатація проводиться згідно з Міською цільовою програмою захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру на 2016 – 2020 рр. [17].

9. Полтава. Органом управління міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту є управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення.

Спеціалізована служба цивільного захисту зв'язку і оповіщення Полтавської міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту створена на базі комбінованого центру Телекомунікації № 355 Полтавської філії ПАТ “Укртелеком”.

Модернізація системи централізованого оповіщення проводиться в рамках міської комплексної цільової програми “Розвиток та удосконалення міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту на 2017 – 2019 роки” [18].

10. Чернігів. Відділ із питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Чернігівської міської ради керує міською ланкою територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Спеціалізована служба зв'язку і оповіщення створена рішенням виконавчого комітету міської ради № 3 від 19.01.2017 р. під керівництвом Управління транспорту та зв'язку Чернігівської міської ради у складі комбінованого центру телекомунікацій № 231 м. Чернігів Чернігівської філії ПАТ “Укртелеком”, Чернігівської дирекції Українського Державного підприємства поштового зв'язку “Укрпошта”, ефірних теле-, радіостудії усіх форм власності на території міста.

Розвиток системи централізованого оповіщення населення здійснюється за Цільовою соціальною програмою розвитку цивільного захисту Чернігівської області на 2016 – 2020 рр., затвердженою рішенням обласної ради 10 вересня 2015 р. [19].

Отже, станом на середину 2019 р., майже у всіх розглянутих містах проводиться модернізація існуючих застарілих систем оповіщення. Швидкість та якість змін залежить від розуміння міськими радами важливості питання безпеки мешканців міст.

Згідно з Планом заходів щодо реалізації Концепції розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затвердженим Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 488-р від 11.07.2018 р., реконструкцію територіальних та введення в дію загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення заплановано на 2023 р. Органам місцевого самоврядування великих міст необхідно постійно відстежувати зміни організаційно-технічного типу, що відбуваються на рівні регіональних та загальнодержавної систем оповіщення, для забезпечення як технічної сумісності систем, так і взаємодії на рівні оперативно-диспетчерських служб.

У структурах органів управління більшості розглянутих міст паралельно діють оперативно-диспетчерські служби міського господарства, аварійно-рятувальні служби із цілодобовим чергуванням, центри відеоспостереження, охорони.

Зважаючи на те, що будь-яка надзвичайна ситуація на території великого міста призводить до значних матеріальних збитків, завдає тимчасові численні неприємності мешканцям, доцільним є створення єдиних міських центрів безпеки у формі комунальних підприємств (установ), які б об'єднували функції перелічених вище служб та за потреби оперативно проводили оповіщення та інформування органів влади та населення як масово, так і особисто.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Загалом, у розглянутих великих містах – обласних центрах органами місцевого самоврядування повноваження щодо оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій реалізуються відповідно до чинного законодавства. Створено органи управління та спеціалізовані служби цивільного захисту. З урахуванням місцевих умов для підтримання належного рівня безпеки громадян проводиться модернізація існуючих місцевих систем централізованого оповіщення, проте в масштабах країни існують ризики неузгодженості при формуванні загальнодержавної системи. Подальші дослідження потрібно зосередити на виробленні практичних рекомендацій із створення в міських структурах єдиних центрів безпеки з покладанням на них завдань безпосереднього здійснення оповіщення органів влади та населення про загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

Список використаної літератури

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2018 рік. Розділ 4. Стан захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. URL : https://undicz.dsns.gov.ua/files/Аналітичний%20огляд/2018/4_частина.pdf (дата звернення: 29.07.2019).
2. Про схвалення Концепції розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 43-р від 31.01.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2018-p> (дата звернення: 29.07.2019).
3. Білоусов С. І. Аналіз існуючої регіональної системи оповіщення цз та рекомендації щодо впровадження сучасних систем // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. 2012. Вип. 3. С. 145—150.
4. Білоусов С. І. Регіональні автоматизовані системи централізованого оповіщення // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. 2013. Вип. 1. С. 241—245.
5. Кочін І. В., Гелдаш С. В., Ільїна В. М., Сидоренко П. І., Акулова О. М., Гайволя О. О., Гут Т. М., Шило І. Ф., Трошин Д. О. Організація сучасної системи оповіщення населення України при надзвичайних ситуаціях // Запорожский медицинский журнал. 2010. Т. 12. Вип. 3. С. 162—166.
6. Палагута С. В., Коваленко В. В., Могильниченко В. В., Корепанова Н. В. Шляхи побудови сучасних систем оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій // Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. 2017. №1 (3). С. 4—10.
7. Положешний В. В., Єлісеєв В. Н. Організація оповіщення та інформування про загрозу виникнення надзвичайної ситуації // Науковий збірник ІДУЦЗ. 2016. № 4. С. 75—83.
8. Кодекс цивільного захисту України від 12.05.2017 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/print> (дата звернення: 29.07.2019).
9. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова Кабінету Міністрів України № 733 від 27.09.2017 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-p/print> (дата звернення: 29.07.2019).
10. Про затвердження Комплексної програми розвитку цивільного захисту та підвищення рівня публічної безпеки у місті Харкові на 2018 – 2022 роки : Рішення Харківської міської ради № 847/17 від 08.11.2017 р. URL : <http://kharkiv.rocks/reestr/663881> (дата звернення: 29.07.2019).
11. Про затвердження міської комплексної програми зміцнення законності, безпеки та порядку на території міста Одеси “Безпечне місто Одеса” : Рішення Одеської міської ради № 1778-VII від 15.03.2017 р. URL : <https://omr.gov.ua/ua/acts/council> (дата звернення: 29.07.2019).
12. Про внесення змін до рішення міської ради № 14/5 від 30.03.2016 р. “Про Програму “Безпечне місто” на 2016 – 2020 роки” : Рішення Дніпровської міської ради № 13/45 від 22.05.2019 р. URL : <https://dniprorada.gov.ua/uk/Widgets/GetWidgetContent?url=/WebSolution2/wsGetTextPublicDocument?pID=187513&name=13/45> (дата звернення: 29.07.2019).
13. Про затвердження обласної цільової Програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018 – 2022 роки :

Рішення Запорізької обласної ради № 62 від 01.03.2018 р. URL : http://zor.gov.ua/sites/default/files/rishennya/07_20_62.zip (дата звернення: 29.07.2019).

14. Про затвердження Програми вдосконалення і розвитку територіальної (місцевої) системи централізованого оповіщення цивільного захисту у м. Львові на 2019 – 2022 роки : Ухвала Львівської міської ради № 4148 від 08.11.2018 р. URL : [https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/\(SearchForWeb\)/FF291C700373115 DC225834 A00519CF6?OpenDocument](https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/(SearchForWeb)/FF291C700373115 DC225834 A00519CF6?OpenDocument) (дата звернення: 29.07.2019).

15. Про затвердження міської цільової соціальної програми забезпечення цивільного захисту м. Миколаєва на 2017 – 2019 роки : Рішення Миколаївської міської ради № 13/15 від 22.12.2016 р. URL : <https://mkrada.gov.ua/documents/25820.html> (дата звернення: 29.07.2019).

16. Про виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Вінниці на 2018 рік та затвердження Програми економічного і соціального розвитку Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік : Рішення Вінницької міської ради № 1467 від 21.12.2018 р. URL : <https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2018/№1467%2021-12-2018.pdf> (дата звернення: 29.07.2019).

17. Про затвердження Міської цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру на 2016 – 2020 роки : Рішення Херсонської міської ради № 88 від 25.03.2016 р. URL : http://www.city.kherson.ua/acts/s88_2.zip (дата звернення: 29.07.2019).

18. Про затвердження міської комплексної цільової програми “Розвиток та удосконалення міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту на 2017 – 2019 роки” в новій редакції” : Рішення Полтавської міської ради від 22.12.2017 р. URL : http://rada-poltava.gov.ua/files/rish_7_13_82.zip (дата звернення: 29.07.2019).

19. Про Цільову соціальну програму розвитку цивільного захисту Чернігівської області на 2016 – 2020 роки : Рішення Чернігівської обласної ради 10.09.2015 р. URL : <https://chor.gov.ua/normativni-dokumenti/rishennya/item/3076-pro-tsilovu-sot> (дата звернення: 29.07.2019).

Статтю подано: 15.08.2019

Статтю схвалено: 16.09.2019

Demianchuk Ihor Yakovlevich

*PhD student of Global studies of Odessa Regional Institute
for Public Administration of the National Academy for Public Administration
under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-9526-525X

e-mail: igordemyanchuk@gmail.com

**NOTIFICATION OF THE BIG CITIES POPULATION
ON THE THREAT OR EMERGENCY SITUATION:
IMPLEMENTATION OF THE AUTHORITIES OF THE GOVERNING BODIES**

Problem setting. Informing the population about the threat and emergencies, timely and accurate information on the actual situation and measures taken, in accordance with the Civil Protection Code of Ukraine, is one of the main tasks of civil protection.

Despite the fact that “centralized alert systems are operational and ready for use during peacetime and special periods,” “the alert system does not meet current requirements. The structure of the existing alert system does not take into account: changes in the structure of central and local executive and local self-government bodies; the new structure of the civil protection system; structure of emergency response forces and their legal status; legislative and other regulatory acts in the relevant field; economic and legal relations between the entities involved in the notification of the threat of emergencies or emergencies (forms of ownership of newly created entities)”.

Recent research and publications analysis. The work of public alert systems is being explored by scientists in various fields. In particular S. Bilousov discusses the improvement of technical solutions and the functional structure of regional alert systems, I. Kochin and others provide recommendations on improving the operation of alert systems in general, S. Palaguta gives examples of the functioning of alert systems in NATO countries, V. Polozhezhny analyzes the legislation and offers technical solutions based on modern equipment. The State Emergency Service of Ukraine conducts an annual analysis of the operation of existing systems of centralized notification of threat or emergence of emergencies.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The Code of Civil Protection stipulates that local self-government bodies should exercise the authority to create and maintain on a permanent basis the local systems of centralized notification of threat or emergencies, to carry out its modernization and to ensure the functioning, provision of notification and informing the population of threat and emergencies. To date, local automated centralized alert systems, as constituents of the respective territorial systems, are in a state of disrepair, and the respective powers of the civil protection authorities of large cities to notify and inform the population are poorly implemented.

Paper main body. Throughout the history of humanity, the means of warning have been constantly changing, becoming more complex, improving, going from the great fireplaces in the hills, wind instruments, drums and church bells to the most modern devices that can instantly form and transmit any information to people.

Now an automated centralized public alert system of threat or emergencies - a set of organizationally and technically combined software and hardware, telecommunication networks and other means of processing and transmission (display) of information intended for timely signaling and information on issues of civil protection to executive bodies, local self-government bodies, governing bodies and civil protection forces, enterprises, institutions, organizations and population.

For the organization and implementation of measures for ensuring the sustainable functioning of the technical equipment of the local automated centralized alert system in each big city, within the units of territorial subsystems of the unified state system of civil protection, there are city specialized communication and alert services.

As of mid-2019, almost all of the big cities are upgrading existing legacy alert systems. The speed and quality of change depends on the understanding of city councils of the importance of the safety of urban residents.

Local self-government bodies need to constantly monitor organizational and technical changes occurring at the level of regional and national alert systems, to ensure both the technical compatibility of the systems and the interaction at the level of operational and dispatching services.

In the structures of the governing bodies of most of the cities under consideration, operational and dispatching services of the city economy, emergency rescue services with round-the-clock duty, video surveillance centers and guards operate in parallel.

Given that any emergency in a large city leads to significant material damage, causes temporary discomfort to residents, it is advisable to create a single city security centers in the form of utility companies (institutions), which would integrate the functions of the above services and, where necessary, promptly notified and informed authorities and the general public, both massively and personally.

Conclusions of the research and prospects for further studies. In general, in the big cities-oblast centers considered, local authorities have the authority to notify the public of a threat or emergency, in accordance with applicable law. Authorities and specialized civil protection services were established. Taking into account local conditions, the existing local centralized alert systems are being modernized to maintain an adequate level of security for citizens, however, there are risks of inconsistency across the country when designing a nationwide system. Further research should focus on developing practical guidance on creating single security centers in urban structures with the task of directly informing authorities and the public about threats or emergencies.

Key words: Civil Protection; big city; local governments; public alert system.

References

1. Analitichnyi ohliad stanu tekhnohennoi ta pryrodnoi bezpeky v Ukraini za 2018 rik. Section 4. Stan zakhystu naselennia ta terytorii vid nadzvychainykh situatsii. (2019). URL : https://undicz.dsns.gov.ua/files/Аналiтичний%20огляд/2018/4_частина.pdf [in Ukrainian].
2. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku ta tekhnichnoi modernizatsii systemy tsentralizovanoho opovishchennia pro zahrozu vynyknennia abo vynyknennia nadzvychainykh situatsii. № 43-r. (2018) [in Ukrainian].
3. Bilousov, S. (2012). Analiz isnuiuchoi rehionalnoi systemy opovishchennia tsz ta rekomendatsii shchodo vprovadzhennia suchasnykh system. *Vymiriuvalna ta obchysliuvalna tekhnika v tekhnolohichnykh protsesakh*, Issue 3, pp. 145-150 [in Ukrainian].
4. Bilousov, S. (2013). Rehionalni avtomatyzovani systemy tsentralizovanoho opovishchennia. *Vymiriuvalna ta obchysliuvalna tekhnika v tekhnolohichnykh protsesakh*, Issue 1, pp. 241-245 [in Ukrainian].
5. Kochin, I., Heldash, S., Ilina, V., Sydorenko, P., Akulova, O., Haivolia, O., Hut, T., Shylo, I., Troshyn, D. (2010). Orhanizatsiia suchasnoi systemy opovishchennia naselennia Ukrainy pry nadzvychainykh situatsiiah. *Zaporozhskyy medytsynskyy zhurnal*, Vol. 12, Issue 3, pp. 162-166 [in Russian].
6. Palahuta, S., Kovalenko, V., Mohylnychenko, V., Korepanova, N. (2017). Shliakhy pobudovy suchasnykh system opovishchennia pro zahrozu abo vynyknennia nadzvychainykh situatsii. *Naukovyi visnyk: Tsyvilnyi zakhyst ta pozhezhna bezpeka*, № 1 (3), pp. 4-10 [in Ukrainian].
7. Polozheshnyi, V., Yelisieiev, V. (2016). Orhanizatsiia opovishchennia ta informuvannia pro zahrozu vynyknennia nadzvychainoi situatsii. *Naukovyi zbirnyk IDUTsZ*, № 4, pp. 75-83 [in Ukrainian].
8. Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. № 5403-VI. (2019) [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu opovishchennia pro zahrozu vynyknennia abo vynyknennia nadzvychainykh situatsii ta zv'iazku u sferi tsyvilnoho

zakhystu. № 733. (2017) [in Ukrainian].

10. Pro zatverdzhennia Kompleksnoi prohramy rozvytku tsyvilnoho zakhystu ta pidvyshchennia rivnia publichnoi bezpeky u misti Kharkovi na 2018 – 2022 roky. № 847/17. (2017) [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Miskoi kompleksnoi prohramy zmitsnennia zakonnosti, bezpeky ta poriadku na terytorii mista Odesy “Bezpechne misto Odesa” na 2017 – 2019 roky. № 1778-VII. (2017) [in Ukrainian].

12. Pro vnesennia zmin do rishennia miskoi rady vid 30.03.2016 roku №14/5 “Pro Prohramu “Bezpechne misto” na 2016 – 2020 roky. № 13/45. (2019) [in Ukrainian].

13. Pro zatverdzhennia oblasnoi tsilovoi Prohramy zakhystu naseleння i terytorii vid nadzvychainykh situatsii tekhnohennoho ta pryrodnoho kharakteru na 2018 – 2022 roky. № 62. (2018) [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Prohramy vdoskonalennia i rozvytku terytorialnoi (mistsevoi) systemy tsentralizovanoho opovishchennia tsyvilnoho zakhystu u m. Lvovi na 2019 – 2022 roky. № 4148. (2018) [in Ukrainian].

15. Pro zatverdzhennia miskoi tsilovoi sotsialnoi prohramy zabezpechennia tsyvilnoho zakhystu m. Mykolaieva na 2017 – 2019 roky. № 13/15. (2016) [in Ukrainian].

16. Pro vykonannia Prohramy ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku m. Vinnytsi na 2018 rik ta zatverdzhennia Prohramy ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Vinnytskoi miskoi ob’iednanoi terytorialnoi hromady na 2019 rik. № 1467. (2018) [in Ukrainian].

17. Pro zatverdzhennia Miskoi tsilovoi prohramy zakhystu naseleння i terytorii vid nadzvychainykh situatsii tekhnohennoho i pryrodnoho kharakteru na 2016 – 2020 roky. № 88. (2016) [in Ukrainian].

18. Pro zatverdzhennia miskoi kompleksnoi tsilovoi prohramy “Rozvytok ta udoskonalennia miskoi lanky terytorialnoi pidsystemy yedynoi derzhavnoi systemy tsyvilnoho zakhystu na 2017 – 2019 roky” v novii redaktsii. (2017) [in Ukrainian].

19. Pro Tsilovu sotsialnu prohramu rozvytku tsyvilnoho zakhystu Chernihivskoi oblasti na 2016 – 2020 roky. (2015) [in Ukrainian].

Paper submitted: 15.08.2019

Paper accepted: 16.09.2019

Цитування: Дем’янчук І. Я. Оповіщення населення великих міст про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій: реалізація повноважень органів управління // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3(60) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. С. 82—93. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186749>).

Citation: Demianchuk, I. Ya. (2019). Notification of the big cities population on the threat or emergency situation: implementation of the authorities of the governing bodies. *Efficiency of Public Administration*, Issue 3(60), pp. 82-93. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186749>).